

NOTAT: Deltidspladser til børn af forældre på barsels- eller forældreorlov

20. august 2018

I dette notat beskrives forslag til retningslinjer for deltidspladser til børn af forældre på barsels- eller forældreorlov, takster for deltidspladser samt lovgrundlaget for deltidspladser til børn af forældre på barsels- eller forældreorlov. Lovændringen træder i kraft den 1. januar 2019.

1. Forslag til retningslinjer for deltidspladser til børn af forældre på barsels- eller forældreorlov i Roskilde kommune

Det er intentionen med ændringen i dagtilbudsloven, at forældre som afholder fravær i medfør af barselsloven fremover skal have mere fleksible muligheder for at tilbringe mere tid sammen med deres børn under barsel. Ændringen betyder, at forældre, hvoraf en eller begge forældre afholder fravær i medfør af barselsloven, har ret til en deltidsplads på 30 timer om ugen i et dagtilbud til alle børn i husstanden i aldersgruppen fra 26 uger og indtil skolestart mod en reduceret egenbetaling. Forældrene skal have mulighed for at vælge en 30 timers deltidsplads i en kommunal, selvejende, udliciteret eller privat daginstitution samt i en kommunal eller privat dagpleje. Der er ingen udliciterede daginstitutioner eller private dagplejere i Roskilde Kommune. Forældre, der ønsker en 30 timers deltidsplads til deres barn er omfattet af de almindelige regler i dagtilbudsloven om optagelse, pasningsgaranti, opsigelse og flytning af børn m.v. Tilbuddet skal træde i kraft den 1. januar 2019.

Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for anvendelsen af deltidspladser, for ansøgning om og ophør af deltidspladser i Roskilde Kommune og for forældrenes oplysningspligt. Privatinstitutioner er omfattet af kommunalbestyrelsens retningslinjer for forældrenes ansøgning om og ophør af deltidspladser 30 timer, men skal selv fastsætte og offentliggøre retningslinjer for anvendelse af deltidspladser 30 timer om ugen under barsel- og forældreorlov i deres respektive tilbud.

Forvaltningen har udarbejdet forslag til retningslinjer for deltidspladser til børn af forældre på barsels- eller forældreorlov i Roskilde Kommune. Forslaget fremgår nedenfor.

Retningslinjer for deltidspladser til børn af forældre på barsels- eller forældreorlov i Roskilde Kommune

Anvendelsen af deltidspladser

Forvaltningen foreslår, at alle forældre, som afholder fravær i medfør af barselsloven, skal have mulighed for at få en deltidsplads 30 timer om ugen i et dagtilbud i Roskilde Kommune i den periode, hvor forældrene afholder fraværet mod en reduceret egenbetaling. Forældrene skal dog minimum afholde fravær svarende til 7 timer om ugen før, de har mulighed for at få en deltidsplads i et dagtilbud 30 timer om ugen. Det følger af dagtilbudsloven, at deltidspladsen skal være for en sammenhængende periode.

Forældre, der ønsker en 30 timers deltidsplads til deres barn, er omfattet af de almindelige regler i dagtilbudsloven, herunder regler om optagelse, pasningsgaranti, opsigelse og flytning af børn m.v.

Forvaltningen foreslår, at perioden hvor forældrene har ret til en deltidsplads 30 timer om ugen i et dagtilbud i Roskilde Kommune skal påbegyndes den 1. eller den 16. i en måned og tilsvarende ophøre den sidste hverdag eller den 15. i den måned, hvor fraværet afbrydes eller ophører¹. Dette gælder uanset, hvornår forældrenes fravær afbrydes eller ophører i den pågældende måned.

Forvaltningen foreslår, at en deltidsplads 30 timer om ugen i et dagtilbud i Roskilde Kommune skal anvendes i tidsrummet mellem kl. 8.30 – 14.30². Har forældrene brug for pasning uden for dette tidsrum, må forældrene fastholde deres fuldtidsplads.

Ansøgning

Forvaltningen foreslår, at forældrenes ansøgning om en deltidsplads skal indgives til Roskilde Kommune senest 1 måned før, deltidspladsen ønskes.

Det følger af loven, at forældrene i ansøgningen skal angive den periode, de ønsker deltidspladsen. Den periode, forældrene angiver i ansøgningen, udgør den maksimale periode for deltidspladsen. Det betyder, at forældrene kun vil skulle informere kommunen, såfremt der sker ændringer, der betyder, at forældrene ønsker deltidspladsen for en kortere periode end den, de har angivet ved ansøgningen.

Ansøgningen skal indeholde dokumentation for, at en af forældrene enten afholder eller skal afholde fravær efter barselsloven, på det tidspunkt, hvor deltidspladsen ønskes. Som dokumentation skal der fremsendes kopi af vandrejournal med forventet terminsdato eller fødselsattest. Derudover skal der ved udskudt barsel eller lignende vedlægges kopi af en aftale med arbejdsgiver.

Ønsker forældre bosiddende i Roskilde Kommune en deltidsplads i en privat institution eller i et dagtilbud i en anden kommune skal forældrene ansøge Roskilde Kommune senest 2 måneder før deltidspladsen ønskes, jf. dagtilbudslovens § 27 b, stk. 6. Roskilde Kommune skal varsle institutionskommunen eller privatinstitutionen om kommunens afgørelse om tilskud til en deltidsplads, senest 1 måned før ændringen træder i kraft, jf. dagtilbudslovens § 27 b, stk. 7.

Ophør af deltidspladsen

Det følger af dagtilbudsloven, at forældrenes ret til en deltidsplads bortfalder, hvis fraværsperioden afbrydes eller fraværet på anden vis ophører. Forældre kan dog beholde deltidspladsen, hvis fraværet afbrydes af en periode mindre end fem ugers varighed.

Som anført ovenfor foreslås det, at retten til en deltidsplads 30 timer om ugen i et dagtilbud i Roskilde Kommune ophører enten den sidste hverdag eller den 15. i den måned, hvor fraværet afbrydes eller ophører. Dette gælder uanset, hvornår forældrenes fravær afbrydes eller ophører i den pågældende måned.

Når deltidspladsen ophører konverteres den til en fuldtidsplads i det dagtilbud, hvor barnet er optaget.

¹ Dette vil være i tråd med kommunens visitationsregler.

² Dette er det tidsrum dagtilbudslederne har peget på af hensyn til, at barnet kan deltage i planlagte ture m.v.

Forvaltningen foreslår, at hvis forældrene gentagne gange overskrider deltidspladsens pasningstid, dvs. de 30 timer om ugen, vil forældrene få varsel om, at yderligere overtrædelse vil medføre, at deltidspladsen overgår til en almindelig fuldtidsplads.

I Roskilde Kommune kan dagtilbuddene allerede i dag anvende en digital løsning til at registrere, hvornår barnet kommer og går. Omfanget af deltidspladsen kan dermed registreres digitalt i det enkelte dagtilbud. Som udgangspunkt bør anvendelse af deltidspladsen baseres på tillid til, at forældrene overholder 30 timers tilbuddet. Forvaltningen foreslår derfor, at dagtilbuddene alene foretager stikprøver i forhold til, om forældrene overholder dette timetal. Det er samtidig den metode, der kræver mindst administration.

Forældrenes oplysningspligt

Forvaltningen foreslår, at forældrene har pligt til at varsle Roskilde Kommune om planlagte afbrydelser af fraværsperioden af mere end 5 ugers varighed eller fraværets ophør senest 1 måned før afbrydelsen påbegyndes eller fraværsperioden ophører³.

Det følger af loven, at forældre, der er bosiddende i Roskilde Kommune og har deltidsplads i en anden kommune eller i en privatinstitution, skal oplyse Roskilde Kommune om afbrydelse eller ophør af forældrenes ret til fravær efter barselsloven senest 2 måneder før ændringen skal træde i kraft, jf. dagtilbudslovens § 27 b, stk. 6, og deltidspladsen eventuelt skal konverteres til en fuldtidsplads. Roskilde Kommune skal varsle institutionskommunen eller privatinstitutionen om afbrydelse eller ophør af fravær senest 1 måned før ændringen træder i kraft.

2. Reduceret forældrebetaling

Det følger af dagtilbudsloven, at retten til en deltidsplads medfører en reduktion i forældrenes egenbetaling.

I forbindelse med indførelsen af deltidspladser på 30 timer til børn af forældre på barsels- eller forældreorlov skal det derfor fastsættes, hvordan forældrenes betaling for en deltidsplads skal være, samt hvordan den økonomiske tildeling pr. barn til dagtilbuddene for de børn, der har en deltidsplads, skal være. Det er op til den enkelte kommune, at bestemme serviceniveauet i deltidspladserne.

Forvaltningen foreslår, at budgetterne for daginstitutionerne reguleres forholdsmæssigt i forhold til den eksisterende budgetmodel "pengene følger barnet". For dagplejen reguleres budgettet ikke, da den enkelte dagplejers løn og ansættelsesforhold ikke kan ændres.

Forvaltningen skønner, at der i Roskilde Kommune kan blive tale om, at 70 børn vil anvende deltidstilbuddet. Forvaltningens skøn tager udgangspunkt i København Kommunes forventning om, at 500 børn vil anvende deltidstilbuddet og en forholdsmæssig betragtning i forhold til befolkningsandelen i Roskilde Kommune.

Forældre med ret til en deltidsplads på 30 timer om ugen i et dagtilbud skal have reduceret egenbetaling. Med reduceret egenbetaling vil kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling skulle afspejle udgifterne ved den benyttede plads. Forældrebetalingsandelen kan ikke overstige den maksimale forældrebetalingsandel på 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter. I beregningen skal der tages højde for udgifter, der knytter sig til opgaver, som er uafhængige af tidsforbruget.

³ Dette vil være i tråd med varslet for udmeldelse i Roskilde Kommunes visitationsregler.

I beregningen af taksten for deltidspladsen må kommunerne gerne opdele udgifterne i faste og variable udgifter, således at forældrene med deltidspladser betaler på lige fod med forældre med fuldtidspladser til udgifter, der fordeles lige på børnene uanset, om de er på fuldtid eller deltid. Faste udgifter kan eksempelvis være ledelsestid, tid til forældresamtaler, forældremøder, frokost m.v., mens de variable udgifter overvejende omfatter lønninger til det pædagogiske personale. Kommunen foretager selv vurderingen af, hvad der kan anses som faste og variable udgifter ud fra en rimeligheds betragtning.

Takstforslag for 2019 for en deltidsplads på 30 timer om ugen fremgår af bilag.

Indførelsen af deltidspladser 30 timer om ugen til børn af forældre på barsels- eller forældreorlov indebærer, at taksterne, der er med i budgetmaterialet for 2019, skal konsekvensberegnes.

Økonomisk kompensation for deltidspladser

Implementeringen af deltidspladser på 30 timer til børn for forældre på barsels- eller forældreorlov understøttes økonomisk gennem kompensation for nye opgaver med lov og cirkulære program. For de opgaver, der følger af deltidspladser på 30 timer om ugen kompenseres Roskilde Kommune med ca. 21.000 kr. årligt i 2019 og frem.

3. Lovgrundlag for deltidspladser for forældre på barsels- eller forældreorlov

Med indførelsen af § 27 b i dagtilbudsloven får forældre, hvoraf en eller begge forældre afholder fravær i medfør af barselsloven, ret til en deltidsplads på 30 timer om ugen til børn i husstanden i aldersgruppen fra 26 uger og indtil skolestart mod en reduceret egenbetaling. Retten til en deltidsplads gælder i et dagtilbud efter dagtilbudslovens § 19, stk 2-5, eller § 21, stk. 2 og 3, dvs. i en kommunal, selvejende, udliciteret daginstitution eller privatinstitution eller i en kommunal eller privat dagpleje.

Med børn i husstanden forstås egne børn, herunder adoptivbørn, plejebørn samt sammenbragte børn, der bor i samme husstand, hvor det er et krav, at de pågældende børn har folkeregisteradresse hos den eller de pågældende forældre, som afholder fravær efter barselsloven. Med forældre forstås retlige forældre, herunder adoptivforældre samt plejeforældre.

Med reduceret egenbetaling forstås, at kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling vil skulle afspejle udgifterne ved den benyttede plads, hvor forældrebetalingens andelen ikke kan overstige den maksimale forældrebetalingsandel på 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter. I beregningen skal der tages højde for udgifter, der knytter sig til opgaver, som er uafhængige af tidsforbruget som f.eks. udarbejdelse af pædagogisk læreplan, forældremøder mv. Forældrebetalingsprocenten skal være den samme for fuldtids- og deltidspladser, idet deltidspladser ikke er en selvstændig dagtilbudstype.

Alle forældre, som afholder fravær i medfør af barselsloven, skal have mulighed for at få en deltidsplads i et dagtilbud 30 timer om ugen i den periode, hvor forældrene afholder fraværet, mod en reduceret egenbetaling. Dette omfatter blandt andet forældres fravær under graviditet og efter fødsel, under forældreorlov m.v. samt adoptanters ret til fravær i forbindelse med en adoption. Forældre, som i medfør af reglerne om fleksibel barsel, genoptager arbejdet delvist har ligeledes mulighed for at få en deltidsplads, hvis forældrene ikke tidligere har fået en deltidsplads til det pågældende barn. Det har ingen betydning for retten til deltidspladsen i dagtilbuddet 30 timer om ugen, hvem af forældrene der afholder fraværet, såfremt barnets forældre er samlevende, dog kan kommunalbestyrelsen fastsætte retningslinjer om, at forældrene minimum skal afholde fravær svarende til 7 timer om ugen før, de har ret til en deltidsplads 30 timer om ugen. Hvis barnets forældre ikke er samlevende, vil retten til

deltidspladsen følge den forælder, der afholder fraværet, såfremt barnet har folkeregisteradresse hos den pågældende forælder, og forælderen har ret til ydelser efter dagtilbudslovens § 2.

Deltidspladsen skal være for en sammenhængende periode pr. barn. Hvis barnets forældre afholder fravær i direkte forlængelse af hinanden, vil dette betragtes som én sammenhængende periode.

Deltidspladser på 30 timer om ugen for forældre på barsels- eller forældreorlov er omfattet af dagtilbudslovens generelle formålsbestemmelse, formålet for dagtilbud samt reglerne om pædagogisk læreplan. Dette indebærer, at børn, der har en deltidsplads 30 timer om ugen, også skal have mulighed for at deltage i de planlagte pædagogiske forløb og aktiviteter, som foregår i løbet af dagen i dagtilbuddet.

Forældre på barsels- eller forældreorlov, der ønsker en deltidsplads i et dagtilbud 30 timer om ugen til deres barn er omfattet af de almindelige regler i dagtilbudsloven om optagelse, pasningsgaranti, opsigelse og flytning af børn m.v.

Retningslinjer for deltidspladser

Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for anvendelse af deltidspladser, ansøgning om og ophør af deltidspladser i opholdskommunen og for forældrenes oplysningspligt.

Kommunalbestyrelsen kan fastsætte retningslinjer, der betyder, at perioden, hvor forældrene har ret til deltidspladsen, skal påbegyndes den 1. i en måned og tilsvarende ophøre med udgangen af den måned, hvor fraværet afbrydes eller ophører. Dette gælder uanset, hvornår forældrenes fravær afbrydes eller ophører i den pågældende måned. Kommunalbestyrelsen kan således fastsætte retningslinjer om, at deltidspladsen kan opretholdes indtil udgangen af den pågældende måned, selvom forældrenes fravær efter barselsloven f.eks. ophører den 10. i en måned

Kommunalbestyrelsen kan fastsætte retningslinjer for forældrenes varsling i forbindelse med deltidspladsens ophør. Kommunalbestyrelsen kan således f.eks. fastsætte retningslinjer om, at forældrene har pligt til at varsle kommunen om planlagte afbrydelser af fraværsperioden eller fraværets ophør senest 1 måned før afbrydelsen påbegyndes, eller fraværsperioden ophører.

Kommunalbestyrelsen kan også fastsætte retningslinjer om, at forældrene som minimum skal afholde fravær svarende til 7 timer om ugen før, de har mulighed for at få en deltidsplads 30 timer om ugen.

Kommunalbestyrelsens retningslinjer kan endvidere omhandle, hvordan deltidspladsen konkret er placeret, herunder at forældre f.eks. kan anvende deltidspladsen i dagtilbuddet i tidsrummet mellem 9-15. Privatinstitutioner er omfattet af kommunalbestyrelsens retningslinjer for forældrenes ansøgning om og ophør af deltidspladser 30 timer, men skal selv fastsætte og offentliggøre retningslinjer for anvendelse af deltidspladser 30 timer om ugen under barsel og forældreorlov i deres respektive tilbud.

Ansøgning om deltidsplads i et dagtilbud 30 timer om ugen for forældre på barsels- eller forældreorlov

Forældrenes ansøgning om en deltidsplads skal indgives til kommunalbestyrelsen i opholdskommunen efter de retningslinjer for ansøgning om en deltidsplads som kommunalbestyrelsen har fastsat. Forældrene skal i ansøgningen angive den periode, de ønsker deltidspladsen for. Den periode, forældrene angiver ved ansøgning, vil udgøre den maksimale periode for deltidspladsen. Dette indebærer, at forældrene kun skal informere kommunen

såfremt, der sker ændringer, der betyder, at forældrene ønsker deltidspladsen for en kortere periode end den, de ved ansøgningen har angivet.

Afgørelser om deltidspladser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Ansøgning om en deltidsplads i en privatinstitution eller i et dagtilbud i en anden kommune

Forældrenes ansøgning om en deltidsplads i en privatinstitution eller et dagtilbud i en anden kommune skal indgives til kommunalbestyrelsen senest 2 måneder før, deltidspladsen ønskes. Den periode, hvor forældrene benytter deltidspladsen i et dagtilbud, skal påbegyndes den 1. i en måned og ophøre den sidste hverdag i den måned, hvor retten til fraværet udløber. Forældre skal oplyse opholdskommunen om afbrydelse eller ophør af fravær senest 2 måneder før ændringen skal træde i kraft. Opholdskommunen skal varsle privatinstitutioner og institutionskommuner om kommunens afgørelse om tilskud til en deltidsplads til privatinstitutioner og til et dagtilbud i en anden kommune samt om afbrydelse eller ophør af fravær senest 1 måned før ændringen træder i kraft.

Dokumentationskrav

Forældrene skal i forbindelse med ansøgningen dokumentere, at de enten afholder eller skal afholde fravær efter barselsloven på det tidspunkt, hvor de ønsker at få tilbudt deltidspladsen. Dokumentationen kan f.eks. være en kopi af vandrejournal, hvor det forventede fødselstidspunkt fremgår, en aftale med arbejdsgiver om udskudt barsel eller lignende.

Bortfald af retten til deltidsplads

Retten til deltidspladsen bortfalder, hvis fraværperioden afbrydes eller fraværet på anden vis ophører. Forældre kan dog beholde deltidspladsen, hvis fraværet afbrydes af en periode af mindre end fem ugers varighed. Hermed sikres det, at forældre som kortvarigt afbryder fraværet f.eks. for at afholde kortere ferieperioder ikke mister retten til deltidspladsen. Forældrene har pligt til at oplyse opholdskommunen, hvis fraværet afbrydes af en periode på mere end fem uger, eller fraværet efter barselsloven på anden vis ophører.

Når fraværperioden afbrydes af en periode på mere end fem uger eller på anden vis ophører, skal pladsen som udgangspunkt konverteres til en fuldtidsplads i det dagtilbud, hvor barnet er optaget.

Hvis fraværet afbrydes af en periode på mere end fem uger eller på anden vis bortfalder, eller forældrene selv ønsker at konvertere deltidspladsen til en fuldtidsplads under fraværet, vil retten til en deltidsplads 30 timer om ugen bortfalde.